



II. Rákóczi Ferenc Gimnázium

Az ELTE külső gyakorlóhelye

1024 Budapest, Keleti Károly u. 37.
Tel, fax.: (06-1) 212-2995
<http://www.budai-rfg.sulinet.hu>
e-mail: titkar@budai-rfg.sulinet.hu



II. RÁKÓCZI FERENC LATIN FORDÍTÁSI VERSENY 2021.



Második forduló – II. kategória

Találkozás a török szultánnal

II. Rákóczi Ferenc a szabadságharc bukása után több európai országban is élt hosszabb-rövidebb ideig. 1717-ben III. Ahmed szultán meghívta magához, így a fejedelem kíséretével török földre telepedett le. Egy évvel később a szultán személyes találkozóra hívta Rákóczit Isztambulba, a Topkapi palotába (lásd a képeket a második oldalon). II. Rákóczi Ferenc Vallomások (*Confessiones*) című művének alábbi adaptált részletében a fejedelem ennek a találkozásnak emlékét idézi fel, amely az európai udvarokat megjárt fejedelem számára nem csak különös, de néhány mozzanatában megalázó is volt.

Post longam moram a Vezirio¹ et Chaimechanio² praecedentibus per longos ambitus³ ductus sum ad Portam Imperatorum. Ad quam quadrantis horae spatio consedimus, antequam aperiretur. Inde a duobus Capudzi Bassa⁴ seu Janitoribus⁵ apprehensis bracchiis ad interiora palatii inductus sum. Turcae⁶ in honoris loco hunc morem⁷ putant, contra quem⁸ summo perepugnabam. Me enim ad praesentiam Sultani⁹ ductum et paulo post recedentem ad profundiore cogeant inclinationem minis et modo sat barbaro. Brevis mea fuit salutatio, per quam causam adventus mei denuntiavi et me protectioni suae recommendavi.¹⁰ Salutationem interpres Portae¹¹ interpretatus est; Sultanus Vezirio, hic interpreti, ille mihi responsum dedit. Pro maiore distinctione¹² in praesentia Sultani a duobus eunuchis chlamyde¹³ seu Cafetan¹⁴ indutus sum, et porrecto libello¹⁵ recessi.

¹ *Vezirius*, -ii m – vezír. Az Oszmán Birodalom magasrangú politikai vezetője, feladatköre hasonló volt a miniszteréhez.

² *Chaimechanius*, -ii m – kajmakám. Az Oszmán Birodalomban a nagyvezír helyettese, magasrangú méltóság.

³ *ambitus*, -us m – itt: folyosó

⁴ *Capudzi Bassa* – kapudzi pasák. A szultáni palota kapuinak őrei.

⁵ Lásd *ianitor*, -oris m.

⁶ *Turcus* 3 – török

⁷ *hunc morem* – az előző mondat cselekményére vonatkozik

⁸ a *morem*-re vonatkozik

⁹ *Sultanus*, -i m – szultán

¹⁰ Lásd *commendo* 1.

¹¹ A török Porta

¹² *distinctio*, -onis f – itt: megtiszteltetés

¹³ *chlamys*, *ydis* f – itt: díszköntös

¹⁴ *Cafetan* - kaftán

¹⁵ *libellus*, -i m – itt: írásbeli kérvény



A Topkapi palota tróntermének bejárata ma (Topkapi Múzeum).



III. Ahmed szultán holland követeket fogad Jean Baptiste Vanmour festményén.



A szultán trónterme ma (Topkapi Múzeum).